

29. januar 2021

RCEP – verdens største frihandelsaftale er skabt

Frank Øland frha@lf.dk 20 123 789
 Finn Christensen fch@lf.dk
 Andreas T. Hansen atbh@lf.dk

En ny frihandelsrigigant er skabt. Vi ser på de økonomiske perspektiver ikke mindst i lyset af handelsrelationen til den danske fødevareklynge.

- *En række store økonomier med Kina i front underskrev den 15. nov. det der kan kaldes verdens største frihandelsaftale, som hedder Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP).*
- *RCEP omfatter 30 pct. af jordens befolkning og 30 pct. af verdens produktionsværdi (BNP). De kommende årtier vil frihandelsområdet økonomiske betydning udbygges yderligere.*
- *Den danske fødevareklynge eksporterede samlet for 28,8 mia. kr. til RCEP i 2019, hvilket dækker over en vækst på 16,1 mia. kr. (+ 127 pct.) siden 2010.*
- *Frihandelsaftalen forventes at bidrage til yderligere økonomisk vækst indenfor den afgrænsede zone, hvilket på sigt vil give danske virksomheder i fødevareklyngen mulighed for fortsat gode afsætningsforhold hertil.*
- *De fremtidige forbrugere i RCEP vil i stigende grad efterspørge animalske produkter og generelt dyrere varer, med vægt på kvalitet, bæredygtighed og ikke mindst sundhed.*
- *Frihandelsaftalen skal ratificeres i de involverede lande og den praktiske indfasning af aftalen forventes at tage adskillige år. På kort sigt forventes der ikke de store ændringer for den danske afsætning af fødevarer mm*

RCEP – en ny gigant med over 2 mia. forbrugere

Den 15. nov. 2020 underskrev 15 lande i Asien og Oceanien en regional handelsaftale omtalt som Regional Comprehensive Economic Partnership (RCEP). Aftalen har været undervejs i næsten 10 år og kan ses som en sammensmeltning af to tidligere individuelle handelsaftaler ml. de 10 ASEAN-lande samt deres 5 frihandelspartnere med samlet 15 medlemslande placeret i Asien eller Oceanien. Mange af medlemmerne er kendetegnet ved at være vækstlande, herunder Kina som det største lokomotiv.

ASEAN:

Indonesien, Thailand, Filippinerne, Singapore, Malaysia, Vietnam, Myanmar, Cambodia, Laos og Brunei.

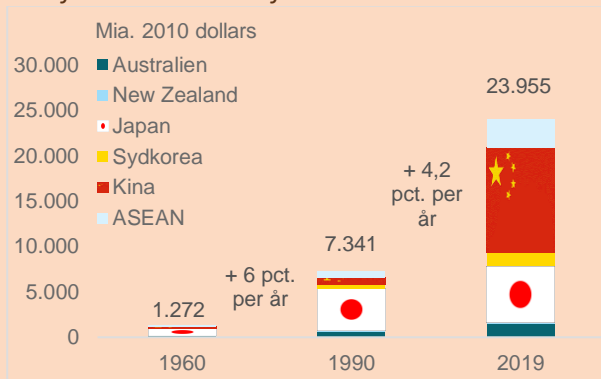
ASEAN's frihandelspartnere:

Australien, Kina, Japan, Sydkorea og New Zealand.

Den kraftige BNP-udvikling vil fortsætte RCEP-landene har været et vækstområde i 60 år. De årlige vækstrater har været langt højere end i mange andre lande i verden. Det betyder, at RCEP-landene udgør en voksende andel af verdensøkonomien. RCEP-landenes årlige vækstrate var på 6 pct. i en periode på 30 år, fra 1960 til 1990. I den efterfølgende 30 års-periode har vækstraten i gennemsnit ligget på 4,2 pct. om året. Det vurderes, at Kina vil overhale USA som den største økonomi i verden inden 2030¹.

BNP for RCEP landene fra 1960 til 2019

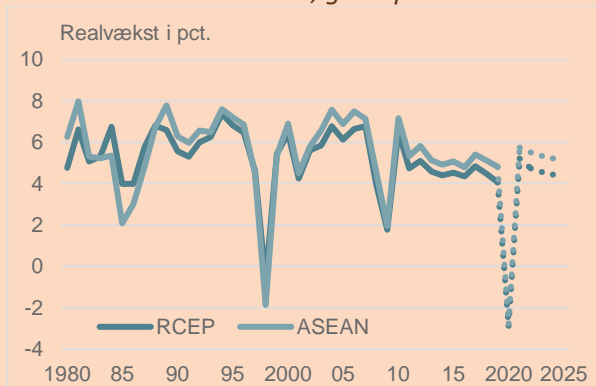

Kilde: Verdensbanken

Anm.: Data for 1960 er uden Brunei, Cambodia, Laos, New Zealand og Vietnam. Data for 1990 er uden Cambodia.

RCEP-landene blev også ramt af Covid-19, men forventes hurtigt at være tilbage på vækstsportet igen. Frem til 2025 vil væksten derfor fortsat være relativ høj i forhold til fx EU.

Realvækstrate 1980-2025, gns. i pct.

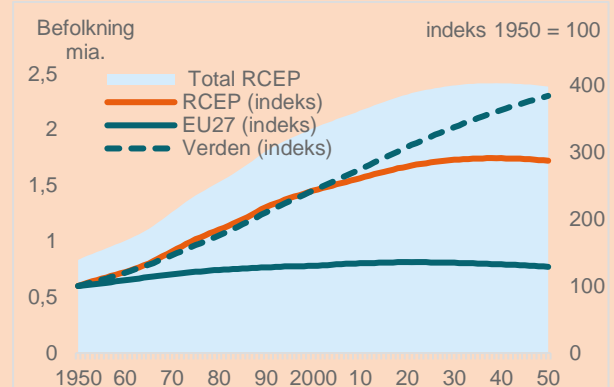
Kilde: IMF World Economic Outlook

Anm.: Data for Brunei starter i 1986, for Cambodia i 1988 og for Myanmar i 1999.

Stigende indkomst og købekraft

Det fremgår af FN's seneste befolkningsprognose, at jordens befolkning stiger frem til år 2100. For RCEP-landene forventes befolkningsudviklingen at toppe i 2039 med 2,4 mia. mennesker, hvorefter der ses en svagt faldende befolkningsudvikling. I 2029 vil Kinas befolkning udgøre 60 pct. af RCEP-landene, hvor det i dag er 62 pct.

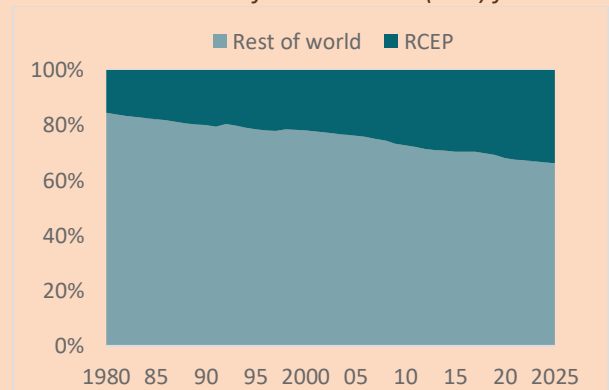
Befolkningsudvikling i RCEP-landene frem til 2050

Kilde: FN World Population Prospects 2019 (medium variant)

Middelklassens andel af befolkningen forventes at vokse, dette gælder ikke mindst i Asien². Indkomstniveauet i RCEP-landene forventes at stige de kommende år med deraf øget købekraft.

RCEP-landes andel af verdens BNP (PPP) fra 1980

Kilde: IMF World Economic Outlook

Anm.: Data for Brunei starter i 1986, for Cambodia i 1988 og for Myanmar i 1999. Perioden 2018-2025 er prognose.

Fødevareklyngens eksport til RCEP

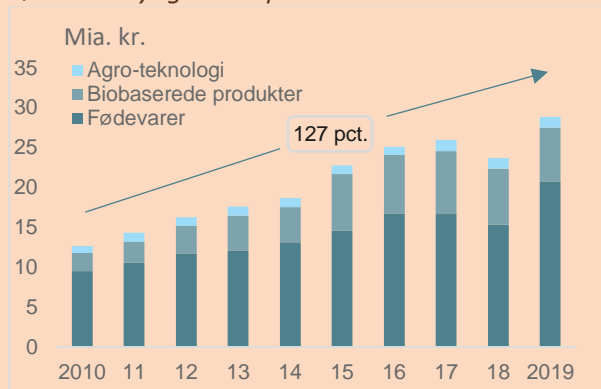
På 10 år har virksomhederne i den danske fødevareklynge mere end fordoblet sin eksport til RCEP-landene, til 28,8 mia. kr. i 2019 fra 12,7 mia.

¹ CEBR: Centre for Economics and Business Research

² www.brooking.edu

kr. i 2010, svarende til en tilvækst på 16,1 mia. kr. Det er især Kina, der har trukket væksten, som i dag repræsenterer et marked på 13,0 mia. kr., som følge af en vækst på lidt over 300 pct. i perioden.

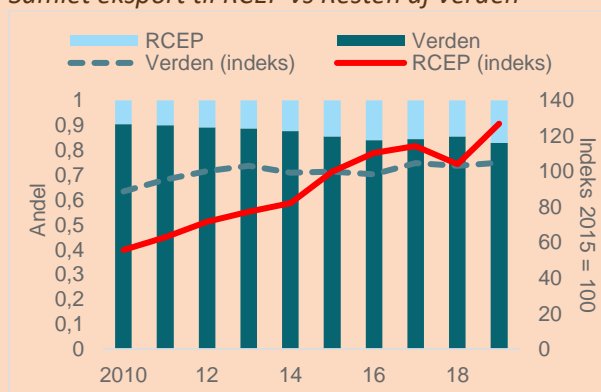
Fødevarerklængens eksport til RCEP-landene – 10 år

Kilde: L&F pba. Danmarks Statistik

Virksomhederne i fødevarerklængens havde samlet set en eksportvækst på 28,7 pct. fra 2010-2019, hvilket i betydelig grad skyldes RCEP-landene. Når disse 15 lande pilles ud og der alene ses på klængens øvrige markeder, var væksten for disse på 18,2 pct. i samme periode.

Samlet eksport til RCEP vs Resten af verden

Kilde: L&F pba. Danmarks Statistik

Grisekød udgør 40 pct. og minkskind yderligere godt 11 pct. af den samlede eksportværdi fra Danmark. Eksporten af minkskind fra Danmark forventes at falde bort så snart de sidste lagre med minkskind er solgt ud, som følge af minkerhvervets pludselige nedlukning i forbindelse med coronakrisen.

Når der ses på fødevarerklængens 35 hovedvaregrupper, er der ud over gris og minkskind yderligere 10 varegrupper, som har oplevet mindst trecifrede vækstrater, heraf har Drikkevarer og Oksekød oplevet firecifrede

vækstrater på 10 år. Et udtryk for en generel meget stor vækst på få år, hvilket ikke mindst skal ses i lyset af, at udgangspunktet var et beskedent niveau.

Fødevarerklængens top 5 til RCEP-lande i 2019

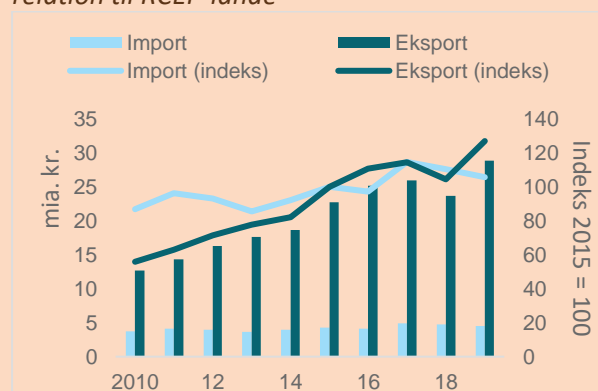

Kilde: L&F pba. Danmarks Statistik

Dansk import

Hvor eksporten til RCEP var 28,8 mia. kr. af varer fra virksomhederne i fødevarerklængens, var importen på 4,5 mia. kr. af tilsvarende varer til Danmark (dvs. både færdigvarer til endelig anvendelse samt varer karakteriseret som halvfabrikata) i 2019. Det betyder, at for hver vare til 100 kr. der er eksporteret fra Danmark, er der til gengæld tilkøbt varer for 15 kr. til Danmark. I 2019 ligger eksporten noget over den tilsvarende mængde, der importeres fra RCEP-landene til Danmark.

Import vs eksport af fødevarerklængens produkter, i relation til RCEP-lande

Kilde: L&F pba. Danmarks Statistik

Perspektiver i frihandelsaftalen

Der foreligger ikke et samlet overblik af de økonomiske konsekvenser og ikke mindst perspektiver for den danske fødevareklynge i relation til RCEP-aftalen – som er så ny, at den endnu ikke er ratificeret i alle lande.

Aftalens 20 kapitler vedrører områder som potentielt set kan have betydning for danske virksomheder i fødevareklyngen i fremtiden, men det fremgår ikke eksplicit. Det er nærmest kun i kapitel to vedr. handel med varer, at landbrugsvarer er direkte nævnt som et område. Her fremgår det, at frihandelslandene skal eliminere eventuelle eksportsubsidier af landbrugsvarer og samtidigt bidrage til, at en eventuel genindførsel heraf i enhver form undgås.

Samlet set dækker frihandelsområdet et enormt geografisk og økonomisk område, hvor den samlede danske vareproduktion til sammenligning ligner et nicheprodukt. I mange år frem vil frihandelsområdet trække en væsentlig del af den globale vækst. En vækst som danske virksomheder forventes at kunne drage nytte af ved i stigende grad at levere produkter, som den stigende velstand afstedkommer.

Frihandelsaftalen er ikke et indre marked som vi kender det i EU, hvor der gælder ens handelsregler og ikke mindst standarder for alle implicerede lande. Der er stor indbyrdes forskel mellem landene, hvilket bidrager til forklaringen af, at ikke alle handelsområder er dækket, fx er landbrugsområdet praktisk taget undladt i den nuværende aftale. Det burde fastholde de hidtidige muligheder, som danske fødevarevirksomheder hidtil har opbygget så længe det forholder sig sådan.

En gradvis øget disponibel indkomst i RCEP-landene vil også ændre forbrugspræferencerne. Tidligere økonomisk set uopnåelige varer vil nu for en stigende befolkningsgruppe være mulige at købe. OECD-FAO forudser en fortsat stigende efterspørgsel efter ikke mindst animalske produkter i Asien, hvilket også gælder RCEP-landene.

Den stigende velfærd øger også forbrugerens bevidsthed, hvilket udmønter sig i, at de vil

begynde at efterspørge dyrere kategorier, eller stille flere krav til deres produkter, herunder øgede krav til kvalitet, bæredygtighed samt varer, der kan relateres til sundhed. Det udmønter sig i en efterspørgsel efter produkter, som danske virksomheder allerede kan levere.

Kina har i dag og vil fortsat i mange år frem, også i fraværet af afrikansk svinepest, have et mindst lige så stort importbehov af landbrugs- og fødevarer som i dag. Dette importunderskud kan ikke på kort og mellemlangt sigt dækkes af de øvrige medlemmer.

På enkeltområder kan der potentielt set opstå visse afsætningsudfordringer de kommende år, men det er endnu for tidligt at give et kvalificeret bud på omfanget heraf.